

СРЕЩА С ПИСАТЕЛЯ ГЕОРГИ ГОСПОДИНОВ. ОБСЪЖДАНЕ НА РОМАНА „ВРЕМЕУБЕЖИЩЕ“

Анна Василева

Софийски университет „Св. Климент Охридски“ (България)

A MEETING WITH WRITER GEORGI GOSPODINOV.
DISCUSSION OF HIS *TIME REFUGE*

Anna Vasileva

Sofia University St. Kliment Ohridski (Bulgaria)

anilv@abv.bg

А може би всичко започва в междуредието... В това необичайно пространство битуват миналото, настоящето и бъдещето, а човекът се явява като пришълец, който търси свой постоянен дом. Разговорът с писателя Г. Господинов задава тази универсална проблематика като ни отвежда към понятието за време, облечено в различни значения и смисли в отделните науки. В заглавието на новия му роман „Времеубежище“, времето присъства като подслон, укритие, скривалище, като защитено място, в което може да се приютиш, когато всичко наоколо търпи промени и нишата на нормалността е неизбежно разкъсана.

Цялата тази атмосфера напомня на тазгодишната пандемия, влязла в ролята на неканен гост, дошъл с пълни ръце и желание за дълъг престой. Вирусът успя да преобърне представата ни за вътрешно и външно време, за безоблачно настояще и многоцветно бъдеще. В един момент се оказва, че единственият ориентир, на който можем да се доверим, е миналото – познато, сигурно и непроменливо. По време на литературния фестивал, Г. Господинов споделя за своята носталгия по миналото, акцентира върху значимостта на паметта и спомена и откроява една тенденция, която се заражда от години насам, а именно завръщане към миналото под най-разнообразни форми - литературни, исторически, географски.

Наричан още пророчески, романът на Г. Господинов сякаш принадлежи на два свята, на миналия и на бъдещия. Несъмнено корените му може да се търсят в миналото, но бъдещето е това, което се простира и расте по клоните му. В този ред на мисли, човекът винаги може да се завърне в предишното време, по-важното е да не го превърща в постоянно убежище, а само във временно спасение. Думите на писателя ни насочват експлицитно към новата интерпретация на

миналото, не като чужда страна, а като родина, там, където винаги можеш да се завърнеш и да откриеш бленувания покой и усещането за устойчивост.

По време на фестивала се разгръща обширната тема за сложните взаимоотношения между двата времеви плана, за тяхното преплитане в контекста на съвременното. Писателят се фокусира върху затвореното, спряло време, вследствие на което бъдещето бива отложено и всички полети остават заключени в неизвестността. По този начин функцията на настоящето се свежда до свързващо звено между спомена и желанието. Бъдещето изглежда немислимо и далечно повече от всякога, затова погледът назад е алтернативата, която човекът приветства в тези необикновени времена.

Бъдещето би могло да се представи и като огледало на миналото, защото то е неговата основа, отправна точка и първоначален образ. Неслучайно в условията на пандемия се говори за продължение на Вчера, а не за начало на Утре. Човекът се улавя за миналото, вкопчава се в него с всичките си възможни способности и се разминава небрежно с настоящето, останало неизживяно, недоусетено и дори невъзможно. Това бележи появата на т.нар. „вирус на миналото“, настаняващ се трайно в човешкия живот. Романът е изпълнен с този вирус, който позволява на героите да изпитат чувство за притежание и сигурност. Миналото е хляб и вино за болните, чието бъдеще е обременено с множество неизвестни. За автора на „Времеубежище“ е важно да маркира както индивидуалната история, така и колективното минало, използвано в настоящето под формата на обещания за повторно величие, битки за българското време, създаване на възстановки и т.н.

Романът на Г. Господинов е силно обвързан с реалната ситуация от тази преломна година. Издаването му в едно болно време, създаването на клиника за миналото, чувството за непринадлежност, липсата на синхрон - всичко това е поместено и в страниците на книгата, и в страниците на битието. Самата корица на книгата говори за загърбването на бъдещето и вървенето по следите на миналото. Защото всичко започва в междуредието...